

(ONDERNEMEN MET HART
VOOR MENS EN MILIEU)

n(o)vib
OXFAM NETHERLANDS

(HET RECHT OP EEN DUURZAAM BESTAAN)

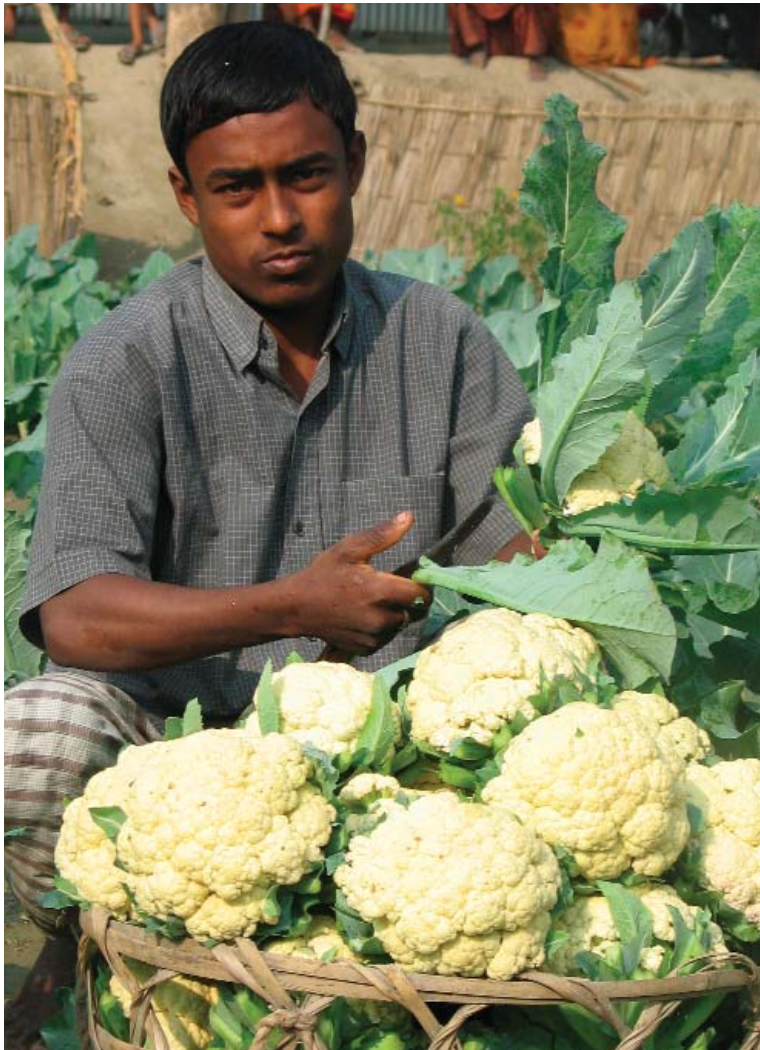
Iedereen heeft het recht op een duurzaam bestaan. Het recht om in zijn eigen onderhoud te voorzien, zonder lichamelijke, sociale of economische uitbuiting.

Bedrijven spelen daarin een cruciale rol. Ze zijn de motor van de economie en kunnen de armoede op de wereld sterk terugdringen. Voorwaarde is wel dat ze zich van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid bewust zijn. Dat betekent dat ze de negatieve effecten van hun operaties bestrijden en zich inspannen voor de positieve.

Novib rekent het tot haar taak om maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) te bevorderen.

Dat kan door samen met westerse multinationals te werken aan de opbouw van het bedrijfsleven in ontwikkelingslanden. Door werknemersorganisaties te steunen in hun streven naar een rechtvaardige behandeling.

Maar ook door praktijken aan de kaak te stellen van bedrijven die het recht op een duurzaam bestaan schenden. Hoe Novib zich opstelt, coöperatief of juist confronterend, hangt ervan af of bedrijven ondernemen met hart voor mens en milieu.

(ONDERNEMEN MET HART VOOR MENS EN MILIEU)

- 02 Zaken en ethiek
- 04 Novib en bedrijven
- 05 Bemiddelen en adviseren
- 06 Permanent en incidenteel
- 07 De ander en zichzelf
- 08 Respectvol en betrouwbaar

(ZAKEN EN ETHIEK)

Bedrijven hebben uiteraard winst als oogmerk. Maar op lange termijn is winst alleen mogelijk als ze rekening houden met de sociale, economische en ecologische gevolgen van hun bedrijfsvoering. Duurzaam ondernemen is dan ook een kwestie van welbegrepen eigenbelang. Het loont om te investeren in goed opgeleide en gezonde werkkrachten, in een betrouwbare keten van toeleveranciers en in een stabiele sociale omgeving.

Bedrijven staan bovendien onder steeds sterkere maatschappelijke druk om op een ethische manier zaken te doen. En dat geldt voor de hele keten, vanaf de aanschaf van grondstoffen tot en met de reclame voor het uiteindelijke product. Hun eigen werknemers en aandeelhouders willen een bedrijf waar ze trots op zijn, en niet een bedrijf dat mensenrechten schendt of het milieu verpest. Consumenten en maatschappelijke organisaties willen ethisch verantwoorde producten: geen tapijten die met kinderhanden geknoopt zijn, geen sportschoenen die onder vernederende omstandigheden gemaakt zijn, geen koffie van boeren die nauwelijks kunnen overleven, geen bloeddiamanten.

ABN AMRO EN RISKANTE LENINGEN

ABN Amro heeft zich beraden op een nieuwe strategie voor de financiering van projecten in de olie- en gassector. Investerings in die sector brengen veel ecologische en sociale risico's met zich mee. De bank wil zich hierin ethisch verantwoord opstellen en nam het initiatief om de nieuwe strategie door te spreken met stakeholders zoals Novib, Amnesty International, Milieudefensie en het Wereld Natuur Fonds. Na diverse sessies heeft ABN Amro veel aanbevelingen overgenomen. Novib toetst nu of de nieuwe strategie inderdaad wordt toegepast bij de aanleg van de oliepíjplijn van Azerbeidzjan door Georgië naar Turkije, een miljardenproject dat mede gefinancierd wordt door vijftien commerciële banken onder aanvoering van ABN Amro.

DE TROPISCHE GARNAAL

Jaarlijks voert Nederland zo'n 30.000 ton tropische garnalen in. Een delicatessen. Maar zowel de vangst van wilde garnalen als de garnalenkweek zijn desastreus voor mens en milieu. Aan de kustgebieden van Azië, Afrika en Midden- en Zuid-Amerika moeten kilometers mangrovebossen wijken voor kweekvijvers. Dat gaat vaak gepaard met landonteigening, gedwongen verhuizing, intimidatie, geweld en verlies van inkomsten. Ook verzilt de bodem door de garnalenkweek, met ernstige gevolgen voor dieren en gewassen. Novib en Milieudefensie zijn nu in gesprek met de hele garnalensector, van importeurs tot supermarkten en overheid, om de productieketen aan strenge regels te binden.

(NOVIB EN BEDRIJVEN)

Bedrijven kunnen sterk bijdragen aan ontwikkeling door een omgeving te scheppen waarin economische activiteiten gedijen. In samenspraak met de overheid en maatschappelijke organisaties kunnen ze:

- de strijd aanbinden tegen corruptie
- streven naar goed bestuur
- afspraken maken over de besteding van de inkomsten uit ondernemingen
- aandringen op investeringen in de fysieke en financiële infrastructuur.

Novib zoekt samenwerking met bedrijven die willen ondernemen met hart voor mens en milieu.

Daarnaast treedt Novib in dialoog met bedrijven die nog onvoldoende maatschappelijk verantwoord handelen. Mocht dat geen effect hebben, dan zal Novib onethische praktijken in de openbaarheid brengen.

Want Novib heeft op de eerste plaats de belangen voor ogen van de mensen die gehinderd worden in hun recht op een duurzaam bestaan.

KRITISCH SAMENWERKEN MET UNILEVER

Twee jaar geleden begonnen Unilever, Oxfam GB en Novib een onderzoek naar het effect van de aanwezigheid van een multinational als Unilever in Indonesië op de economische positie van de armen. Gekeken is naar de productie van ketjap. De grondstoffen, soja en kokos-suiker, worden geleverd door kleine boeren.

Het onderzoek, dat in juli 2005 gepubliceerd wordt, levert bruikbare aanbevelingen op, ook voor andere multinationals die willen zien wat het effect is van hun bedrijf op de allerarmsten. Bovendien is er een vertrouwensrelatie tussen Novib en Unilever ontstaan die uitwisseling van ideeën makkelijker maakt.

In een andere kwestie, het gebruik van kinderarbeid door Indiase toeleveranciers van katoenzaden, is Novib samen met andere ngo's de confrontatie met Unilever aangegaan. Unilever neemt nu verantwoordelijkheid voor de werkwijze van zijn toeleveranciers en zal samen met andere katoenzaadbedrijven een eind maken aan de kinderarbeid.

(BEMIDDELEN EN ADVISEREN)

Bedrijven die maatschappelijk verantwoord willen ondernemen kunnen profijt hebben van Novibs omvangrijke netwerk van partnerorganisaties. Die partners kennen de lokale markt, de kwesties die zich voordoen op het gebied van arbeidsverhoudingen of nationale politiek, en de praktijken die zich op ondernemingsgebied afspelen. Ze hebben bovendien verstand van ontwikkelingsproblematiek. Novib kan bedrijven in contact brengen met individuele partnerorganisaties of met regionale netwerken van partners.

ZONNE-ENERGIE IN MALI

'Yeelen Kura' betekent 'nieuw licht'. Het is de naam van een bedrijf in Mali, opgezet door Nuon en Electricité de France. Yeelen Kura levert op commerciële basis elektriciteit, opgewekt uit zonne-energie, aan dorpingen. Particulieren krijgen tegen betaling zonnepanelen, die zo'n vijf uur per dag stroom leveren. Daarnaast levert Nuon natuurstroom aan dorpen in de regio Ségou voor gemeenschappelijke voorzieningen zoals een lokale radiozender, koeling van medische vaccins, aandrijving van een waterpomp en verlichting van scholen en kantoren. De lokale partnerorganisatie van Novib, Voisins Mondiaux, voorziet Nuon van noodzakelijke informatie en onderzoekt mogelijkheden voor uitbreiding.

MICROVERZEKERINGEN IN INDIA EN SRI LANKA

Interpolis, zelf voortgekomen uit kleine onderlinge verzekeringsmaatschappijen, helpt partnerorganisaties van Novib in India en Sri Lanka met het opzetten van microverzekeringen. Microkredieten zijn al langere tijd in zwang en zijn van grote betekenis voor arme mensen om een eigen bedrijf te starten. Verzekeringen bij dood, ongevallen, mislukte oogsten en ziekten kunnen voor deze groep mensen precies het verschil uitmaken tussen overleven of in de allerdiepste armoede geraken. Novibs lokale partnerorganisaties zoeken uit aan welke verzekeringen de mensen behoefte hebben. Interpolis helpt vervolgens met risico's berekenen, nieuwe producten en software ontwikkelen, en juridische constructies ontwerpen voor die onderlinge waarborgmaatschappijtjes.

(PERMANENT EN INCIDENTEEL)

De samenwerking tussen Novib en bedrijven kan verschillende vormen aannemen. Novib kent bijvoorbeeld een blijvende vorm van samenwerking met bedrijven zoals de Body Shop, ASN Bank en Max Havelaar, die MVO hebben ingebed in hun hele bedrijfsvoering. Maar Novib kan ook samenwerken met een bedrijf om de werkprocessen zo aan te passen dat het maatschappelijk verantwoord ondernemen versterkt wordt. Een derde vorm is dat Novib kennis en contacten beschikbaar stelt aan een bedrijf om een bepaalde regio tot economische ontwikkeling te brengen.

ZUIVERING VAN DRINKWATER

Werknemers van het chemieconcern DSM hebben een simpel en goedkoop apparaat ontwikkeld om huishoudelijk drinkwater te zuiveren van bacteriën. Het zuiveringsapparaatje is een bekroonde uitvinding van DSM die nu op grote schaal geïntroduceerd wordt in Bangladesh en India. Dat gebeurt samen met lokale Novib-partnerorganisaties die de introductie van de uitvinding begeleiden. Zo krijgen dorpsbewoners de mogelijkheid om het apparaat, dat ongeveer tien euro gaat kosten, op afbetaling te kopen. Ze leren ook de installatie te onderhouden, zodat de zuivering van drinkwater een duurzaam karakter krijgt.

(DE ANDER EN WIJZELF)

Onder het motto 'practice what you preach' legt Novib ook haar eigen bedrijfsvoering langs de meetlat van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het adviesbureau DHV heeft een scorekaart die oorspronkelijk voor commerciële bedrijven ontworpen is, aangepast aan een non-profit-organisatie als Novib. Daarmee toetst Novib hoe zij zich gedraagt op het gebied van 'people, planet, profit'. Zaken als personeelsbeleid, milieuzorg en financiële verantwoording kunnen op basis van de uitslag bijgesteld worden.

DRUK VAN LOKALE ORGANISATIES

Steeds meer producten die wij in het Noorden kopen, zijn gefabriceerd in het Zuiden. Het is dus zaak dat maatschappelijke organisaties in Latijns Amerika, Azië en Afrika in staat zijn om de plaatselijke productieprocessen te volgen en hun duurzaamheid te beïnvloeden. Eerste vereiste is dat zij toegang tot informatie krijgen. Maar zij moeten ook in staat zijn bedrijven zo ver te krijgen dat zij rekenschap afleggen over de maatschappelijke effecten van hun productiewijzen. Novib steunt een breed scala aan partnerorganisaties om die taak aan te kunnen.

(RESPECTVOL EN BETROUWBAAR)

Novib wil een betrouwbare partner in samenwerking zijn. Daarom heeft Novib een gedragscode ontwikkeld met de spelregels die Novib voor zichzelf hanteert. Zo zal Novib respecteren dat iedere samenwerkingspartner een eigen rol heeft. Bovendien zal de samenwerking uitsluitend gebruikt worden voor de gezamenlijk afgesproken doelen. Als tijdens de samenwerking vertrouwelijke informatie ter tafel komt, zal Novib die ook als vertrouwelijk behandelen. Publieke uitingen over samenwerkingspartners zal Novib alleen na overleg doen, ook na afloop van de samenwerking.

Novib heeft een relatie met meer dan achthonderd partnerorganisaties in 56 landen. De mensen ter plaatse verrichten het werk; Novib financiert. Daarnaast richt Novib zich op beïnvloeding van nationale overheden en internationale organisaties, en op voorlichting in eigen land.

Novib is onafhankelijk en heeft sinds 1994 een samenwerkingsverband met Oxfam International dat bestaat uit twaalf ontwikkelingsorganisaties. Novib is onderdeel van een mondiale beweging van milieu- en mensenrechtenorganisaties, vrouwenbewegingen, ontwikkelingsorganisaties, instellingen én bedrijven.

MEER INFORMATIE KUNT U VINDEN IN:

- Het MVO-referentiekader: hierin zijn internationale verdragen en richtlijnen uitgewerkt. Het document (mei 2002) is gemaakt door een coalitie van Nederlandse organisaties die zich met MVO bezighouden.
Op www.mvo-platform.nl vindt u de complete tekst.
- De Uitgangspunten voor samenwerking met bedrijven: hierin staan in het kort de spelregels waaraan Novib zich houdt.
Beide uitgave kunt u bestellen bij Novib, Informatie & Service: tel. 070 342 17 77 of via info@novib.nl

www.novib.nl/mvo

(WWW.NOVIB.NL/MVO)

n(o)vib

OXFAM NETHERLANDS

